

Resolucije ali sklepi

splošnega shoda avstrijskih katoličanov na Dunaju
meseca maja 1877.

E. Šola.

III. Dokler sedanje nekrščanske uravnave šolstva in učilstva ne bodo odpravljene in z boljšimi nadomeščene, je katoličanom najnujnejša naloga, na vse sile delati, da se nevarnostim, katere mladini iz ovih uravnav žugajo, kolikor mogoče v okoliših priha. Deloma je to mogoče, ako se ustanovljajo, vzdržujejo in podpirajo katoliški privatni zavodi pod vodstvom duhovnih redov (n. pr. šolskih sester itd.) potem privatne varovalnice za otroke, učilnice, sirotišča, pripravništva za učitelje in učiteljice. Sploh pa je treba zunaj šole dostavljati, česar sedanja šola gledé katoliškega prepričanja in zdatnega verskega poduka ne zmora. Na mladino, dokler v šolo zahaja, upljiva zraven dušnega pastirja in kateheta, o čemur se pa ne gre tukaj razgovarjati, najbolj domače življenje starišev in sploh vse javno življenje katoliškega ljudstva. Karkoli tedaj pripomaga ohraniti katoliške navade gledé javnih pobožnostij, skupne domače molitve, katoliških pozdravov (hvaljen bodi Jezus Kristus) itd., vse to brani katoliško odgojo otrok. Neposreden pomoček za ohranjenje in okrepljenje katoliškega družbinskega življenja so stanovske družbe ali zaveze, zlasti važna in imenitna je družba krščanskih mater.

Čem dalje katoliška mladina v brezverskih srednjih in višjih šolah napreduje, tem bolj raste nevarnost njenega razkristijanjenja. Precej mladih ljudi, prisiljenih obiskovati oddaljene šole, je krščanske domače hiše odvzetih, od leta do leta obenujejo več z tujim svetom in tovarštva si odbirajo na slepo srečo. Najbolj nevarno je v letih popolne svobode na visokih šolah, ko je upljiva po krščanskem nasvetovanju, lepah zgledih krščanskega mišljenja in življenja najbolj treba. Čem bolj se torej učilni zavodi katoliškemu življenju izneverujejo, tem večja je potreba naredeb, katere se sicer mladini nebi vsilovale, pač pa bi se naj kot njihovim gmotnim in duševnim koristim ugodne na mikaven način priporočale. Sledeče nasvete priporočamo:

1. Katoliški dijaki se naj bolj družijo.
2. Naj se udeležujejo krščanskih zadrug, n. pr. marijanske zadruge, v poznejih letih pa delajočih katoliških društev, zlasti preskrbovanju ubogih posvečenih konferenc sv. Vincencija.
3. Posredovanje pri nastanovanju katoliških dijakov pri vernih katoliških rodbinah.
4. Na vseučiliščih bi naj katoliški nčenjaki blagovolili za določeno število dijakov znanstvena, nedečej mladini primerna, predavanja imeti, deloma gledé višjega poduka v veri, deloma pa v takih znanostih, čijih pravo razumljenje je v najtesnejši zvezi z verskim prepričanjem.

5. Polagoma se naj zopet upeljejo katoliške zaveze dijakov in kolegije. Shod katoličanov spozna kot močno zaželjeno, da bi po vseh deželah prijatelji mladine vzajemno z pastirstvensko duhovščino in predstojništvu katoliških zadrug in društev praktično poskusili, ali se dajo gori navedenij nasveti djanski upeljati ali ne in naj bi o uspehih prihodnjemu shodu katoličanov poročali.

IV. Da se bo zmotam novega šolstva in iz njih izvirajočim nevarnostim v okoliših prihajalo, je k djanski izpeljavi te namere potrebno, da se katoličani med seboj porazumijo, drug na drugega naslanjajo in vstrajno delajo. Zato se sklene sledeče:

Shod katoličanov spoznava kot nujno potrebo, da se v vsaki deželi in v večjih deželah v sleherni škofiji, bodi po osnovanju v ta namen posebnih društev, bodi po odsekih že obstoječih kat. pol. društev, bodi na kak drug način vsekako poskrbi, da bodo sposobni možje upeljevanju in pospeševanju tega, kar se je v navedenih točkah a) glede borbe zoper brezversko in posilno šolstvo, b) glede priprav za blagonosen prevrat in c) glede obrambe katoliške mladine zoper razkristijanjenje kot koristno spoznalo in priporočilo, kolikor mogoče v porazumu z škofi, posvetili uredjeno in vstrajno delovanje in se tako sposobne storili, o razvitku, katerega je šolstvo v njihovih deželah že imelo v oziru na postavodajavo, na upravo in na djanske nasledke, vselej zanesljivo poročati in povsod z svetom in djanjem pomagati.

Gospodarske stvari.

Navadno mijilo in kako ga kvarijo in ponarejajo.

M. Teško se nahaja ktera med vsakdanjimi potrebščinami, ki bi bila tolikim in tako raznovrstnim goljufijam podvržena, kakor ravno navadna žajfa ali mijilo za pranje. Ne le, da je dostikrat pomešano z krompirjevo moko, teževcem, vodnim steklom, s tanko glino itd. ima vrh tega ne redko po 60—80 težnih odstotkov vode v sebi in tedaj le 20—40 delov pravega mijila. Odkar so začeli na nov način mijilo delati, naureč po mrzlem potu z razjedno sodo namesto z pepelom in apnom, se tako imenovano močno ali krepko mijilo, ki ima k večjemu le 30 odstotkov vode v sebi le redko več nareja in prodaja, če si tudi milarji in prodajavci svojemu blagu to ime v njegovo priporočbo še vedno prilastujejo. Večidel mijila, ki ga dandanašnji narejajo in prodajajo, je le tako imenovano gativno mijilo prej ko ne odtod to ime, ker pri narejanju popolnoma nečisti spodnji lug, kateri se pri močnem mijilu izloči in odlije, v vse mijilno testo stlači ali zgati in tedaj teži mijilo za polovico ali za $\frac{3}{4}$ poviša. Od tod prihaja, da se taka žajfa, ko stara postane z nekako solnato skorjo prevleče. V prejšnjih časih se je, kakor znano vsa žajfa iz loja narejala, zdaj se jemlje zato mnogo cenejše palmovo ali kokosovo olje,